

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

ЧЛ. КОР. ПРОФ. Д-Р МИЛА ВЛАСКОВСКА ДМ, ДМН

Катедра по фармакология и токсикология, МФ, Медицински Факултет,
Медицински университет София

член на научно жури за АД „доцент” (публикуван в ДВ, бр. 61/23.07.2021 г.), утвърдено със заповед на Ректора Р-109-396/20.09.2021 г. област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)” – **един** брой, за нуждите на Катедра „Фармакология и клинична фармакология и терапия”, Факултет „Медицина“, МУ-Варна.

В конкурса участва **един кандидат** – д-р **Силвия Ганчева Маринова, дм.**

Биографични данни и кариерно развитие/профил

Д-р Силвия Ганчева Маринова, дм е родена в гр. Силистра през 1982 г. През 2001 г. завършва Природоматематическа гимназия „Св. Климент Охридски”, гр. Силистра с профил „Биология”.

2007 г. се дипломира във МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов”, гр. Варна.

2017 г. придобива специалност „Фармакология“

2018 г. успешно защитава докторска дисертация по специалност: “Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)” в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов”, гр. Варна, на тема: „Ефекти на витамин К при експериментален модел на метаболитен синдром”.

Познавам д-р Ганчева като отлично съчетание на трудолюбие и творчество, скромност и неотстъпно отстояване на целите си. Тя е изключително активна в научно-изследователската и преподавателската дейност с умение да работи в екип.

УЧЕБНО - ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Д-р Силвия Ганчева притежава **13-годишен преподавателски опит** в МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов”, гр. Варна.

Назначена е на длъжност „Асистент висше училище” към Катедрата по Фармакология на МУ Варна скоро след дипломирането си – в началото на 2008 г. През 2019 г., след придобиването на ОНС „Доктор” по Фармакология (вкл. Фармакокинетика и химиотерапия)” и провеждането на конкурс, заема академична длъжност „Главен асистент”.

От 2018 г. до настоящия момент изпълнява и ролята на **административен асистент** на Катедрата по фармакология и клинична фармакология и терапия.

Учебно-преподавателската дейност на д-р Силвия Ганчева включва преподаване по дисциплините „Фармакология” на студенти от специалностите „Медицина” и „Дентална медицина” и „Клинична фармакология” на студенти от специалност „Медицина”. Д-р Ганчева преподава по съответните дисциплини и на студентите от англоезиковите форми на обучение в МУ Варна.

От приложената справка за учебна натовареност на кандидата се вижда, че средната аудиторна заетост на д-р Силвия Ганчева през последните 5 години е **повече от 560 часа** годишно, което показва изключително високата ѝ ангажираност с учебно-преподавателска дейност в Катедрата.

В качеството си на асистент към катедрата по фармакология, д-р Ганчева е **съавтор на четири учебни помагала**, издадени от МУ Варна – 3 учебни тетрадки, предназначени за

провеждане на практическите упражнения по дисциплината „Фармакология” за студентите от специалности „Медицина”, „Дентална медицина” и „Фармация”, и „Сборник с тестови въпроси по фармакология”, целящ улесняване на самоподготовката на студентите.

Д-р Ганчева се ползва с авторитет сред колегите си и симпатия и висока оценка от студентите.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА АКТИВНОСТ И НАУКОМЕТРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

Д-р Силвия Ганчева има богата публикационна активност. Автор е на **1 монография** и е съавтор на 4 учебни пособия, **17 статии** и **5 пълнотекстови доклада**.

Научната ѝ работа е представена и на множество научни форуми – национални и международни, като **10 от абстрактите**, в които е съавтор, са публикувани в **суплементи на международни издания с импакт фактор**.

Д-р Силвия Ганчева е участник в **5 научно-изследователски проекта**, финансирани от фонд „Наука” на МУ Варна, като е координатор и финансов и административен отговорник на 2 от тях. Повечето от тези проекти са свързани с изясняване на ролята на витамин К-зависимия протеин остеокалцин в регулацията на енергийния метаболизъм.

Представените от д-р Силвия Ганчева, дм научни трудове за участие в конкурса са общо 20 на брой:

- Монография на тема: „*Kochia scoraria* – здравните ползи от едно „обикновено“ растение”, която е представена като основен хабилитационен труд – 139 стр.;
- 10 публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science) съгласно Академичната справка за минимални изисквания;
- 6 публикации в нереперирани списания с научно рецензиране
- 3 пълнотекстови публикации в научни списания и сборници извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „Доцент”.

Статиите и докладите, с които кандидатът участва в конкурса, са отпечатани в различни национални и международни списания и сборници в областта на клиничната медицина, експерименталната фармакология, невропсихофармакологията и др.

Според Академичната справка **седем от представените** за участие в конкурса статии и доклади притежават **импакт фактор**, като общата му стойност е **25.119**.

Д-р Силвия Ганчева е първи автор на 7 и втори автор на 4 от представените в конкурса публикации. При самооценката си кандидатът е разделял полагаемите точки за всеки представен научен труд, пропорционално на броя на съавторите, като точките на кандидата по групи показатели, които признавам са, както следва:

показател А – 50 т., показател В – 100 т., показател Г – 215.48 т.

Комплексната ми оценка за представената монография и публикации е **много положителна**. Представените трудове може да бъдат обобщени в следните основни направления:

1. Витамин К и остеокалцин

Това направление е представено в 8 публикации и доклади, 5 от които са публикувани в реферирани и индексирани издания, а 3 са с импакт фактор. В тях се разглежда ролята на витамин К и витамин К-зависимия протеин остеокалцин в регулацията на енергийния

метаболизъм. Повечето публикации представят оригинални експериментални изследвания, проведени върху здрави плъхове и такива с модел на метаболитен синдром. Верифициран е експериментален модел на субклиничен дефицит на витамин К, който в последствие е използван за изследване на предполагаемата ендокринна активност на некарбоксилния остеокалцин. Установено е, че фармакологично индуцираните промени в нивата на некарбоксилния остеокалцин се асоциират с противоположни изменения в енергийния метаболизъм, поведението и когнитивните способности на опитните животни, което показва, че този витамин К-зависим протеин оказва хормонална роля в организма на плъховете и регулира както енергийния метаболизъм, така и някои функции в ЦНС.

Представено е и срезово обсервационно клинично проучване, проведено върху пациенти с диабет тип 2 и здрави контроли, което потвърждава регулаторната роля на остеокалцина по отношение на въглехидратния метаболизъм, но показва също, че по всяка вероятност в човешкия организъм степента на карбоксилация не е есенциална за активността на протеина. Като цяло оценката ми отнасяща се до изследванията на този проблем е висока. Тя е една от първите, които представиха резултати в тази насока, предизвикала в последните години регулаторни дискусии в ЕМА.

2. Лекарствени взаимодействия

Проблемът на потенциалните лекарствени взаимодействия, на които са подложени различни групи пациенти е разгледан в 4 публикации и доклада, 2 от които са в индексирани и реферирани издания (1 с импакт фактор). Проучванията в тази област са изключително важни от практическа гледна точка, тъй като показват, че честотата на потенциалните лекарствени взаимодействия, водещи до риск за здравето на пациентите, е висока и е необходимо да се обърща допълнително внимание за тяхното максимално ограничаване.

3. Фармакологични ефекти на *Kochia scoparia*

В това направление е представен основният хабилитационен труд – монографията „*Kochia scoparia* – здравните ползи от едно „обикновено“ растение” под научната редакция на доц. д-р Мария Желязкова-Савова, дм, както и 2 публикации в реферирано и индексирано издание с импакт фактор. В монографията са разгледани детайлно ботаническите характеристики на растението, съдържанието на биологично-активни вещества в плодовете и семената му, както и разнообразните фармакологични ефекти на тези вещества. В монографичния труд са включени и оригинални научни изследвания, разглеждащи ефектите на водния инфуз от семена на растението при здрави опитни животни, както и при такива с модел на метаболитен синдром. Резултатите от тези експериментални постановки показват, че семената на *Kochia scoparia* имат висока биологична активност в лесна за приготвяне и консумация форма и биха могли да бъдат полезни в превенцията и допълнителната терапия на социално-значими заболявания, като метаболитен синдром, диабет тип 2, неалкохолна мастна чернодробна болест, тревожно-депресивни състояния и когнитивни промени. Монографията е написана много интелигентно, като е включен богат материал, доказващ направените изводи за полезността на растението.

4. Ефекти на биологично-активни вещества с природен произход в различни експериментални модели

В това направление са включени 4 пълнотекстови публикации, 1 от които е публикувана в издание с импакт фактор. Статиите представят оригинални експериментални изследвания. В две от тях се разглеждат ефектите на биологично-активни вещества (евгенол и галова киселина) в модел на възпалителни чревни заболявания при плъхове. Значимостта на тези проучвания произтича от високата честота и тежкото протичане на тези заболявания при хора, което налага търсенето на допълнителни средства с ниска токсичност за лечението им. Представен е и ефектът на плодовия сок от *Aronia melanocarpa* върху протичането на остро възпаление при плъхове с модел на метаболитен синдром, при което са потвърдени и обогатени вече наличните данни за изразена противовъзпалителна активност на растението. В модел на метаболитен синдром е изследван и ефектът на анетол върху нивата на чернодробните аминотрансферази. Резултатите от това изследване показват, че това широко използвано в хранително-вкусовата промишленост биологично-активно вещество може да влоши чернодробната функция при диета-индуцирано затлъстяване, което е важна и до този момент неизвестна информация за анетола.

Цитирания на представените за рецензиране публикации

Д-р Силвия Ганчева покрива нормативните изисквания за цитируемост на научните трудове, като кандидатът е представил в Академичната справка 4 цитирания в реферирани и индексирани издания за покриване на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“ (60 т. съгласно Академичната справка), както и допълнителен списък с цитирани публикации (150 т. съгласно Академичната справка), което несъмнено отразява международната разпознаваемост на научната продукция на кандидата.

Комплексната ми оценка за представените трудове на д-р Силвия Ганчева е много положителна. Както се вижда от подробното изложение тя има изключително висока учебно-преподавателска натовареност и научно-изследователска и административна активност.

Публикациите и цитиранията им отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Нямам критични забележки към кандидата. Препоръката ми е да продължава със същия нестихващ ентузиазъм да обучава не само студенти, но от новата позиция – специализанти и по-млади колеги, така че да се запази облика на Катедрата по Фармакология, клинична фармакология и фармакотерапия на един млад, трудолюбив и творчески колектив, какъвто го познавам в последните години.

Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо задължителните условия и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели съгл. Регламент за заемане на академични длъжности в Медицински университет - Варна

Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“ за нуждите на Катедра „Фармакология и клинична фармакология и терапия“, Факултет „Медицина“ към МУ Варна

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Група от показатели	Съдържание	Доцент	Д-р Силвия Ганчева, дм
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	
В	Показатели 3 или 4	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	215.48: 204 (в основния списък) + 11.48 (в допълнителния списък)
Д	Сума от показателите от 10 до 12	50	210: 60 (в основния списък) + 150 (в допълнителния списък)
Е	Сума от показателите от 13 до края	-	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Д-р Силвия Ганчева Маринова, дм **отговаря** на и дори **надвишава** задължителните и специфични условия и наукометрични критерии, посочени в ЗРАСРБ и Правилника на Медицински университет – Варна, за заемането на академичната длъжност “доцент”.

Представените от кандидата материали по конкурса показват, че д-р Силвия Ганчева, дм, напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност “Доцент”, съгласно Закона за развитие на академичния състав на РБългария, Правилника за неговото приложение и Правилника на МУ – Варна.

Представените научни трудове и доказателства за научната дейност отговарят на количествените и качествените критерии и имат висок приносен характер. Същите свидетелстват за дългогодишна отдаденост към обучението на студенти по медицина, дентална медицина и фармация и изследователска дейност в областта на фармакологията, с умело съчетаване на фундаментални с приложни проучвания.

На базата на личните ми впечатления мога убедено да заявя, че кандидатката притежава необходимия ценз за педагогическа и научно-изследователска компетентност.

Предвид на горепосоченото давам убедено своята положителна оценка на д-р Силвия Ганчева, дм, в конкурса и предлагам на уважаемите Членове на Научното жури да присъдят на д-р Силвия Ганчева, дм, академичната длъжност “Доцент” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Фармакология (вкл. фармакокинетика и химиотерапия)“.

Рецензент: Чл. кор. проф. д-р Мила Власковска дм, дмн
София, 01.12.2021 г